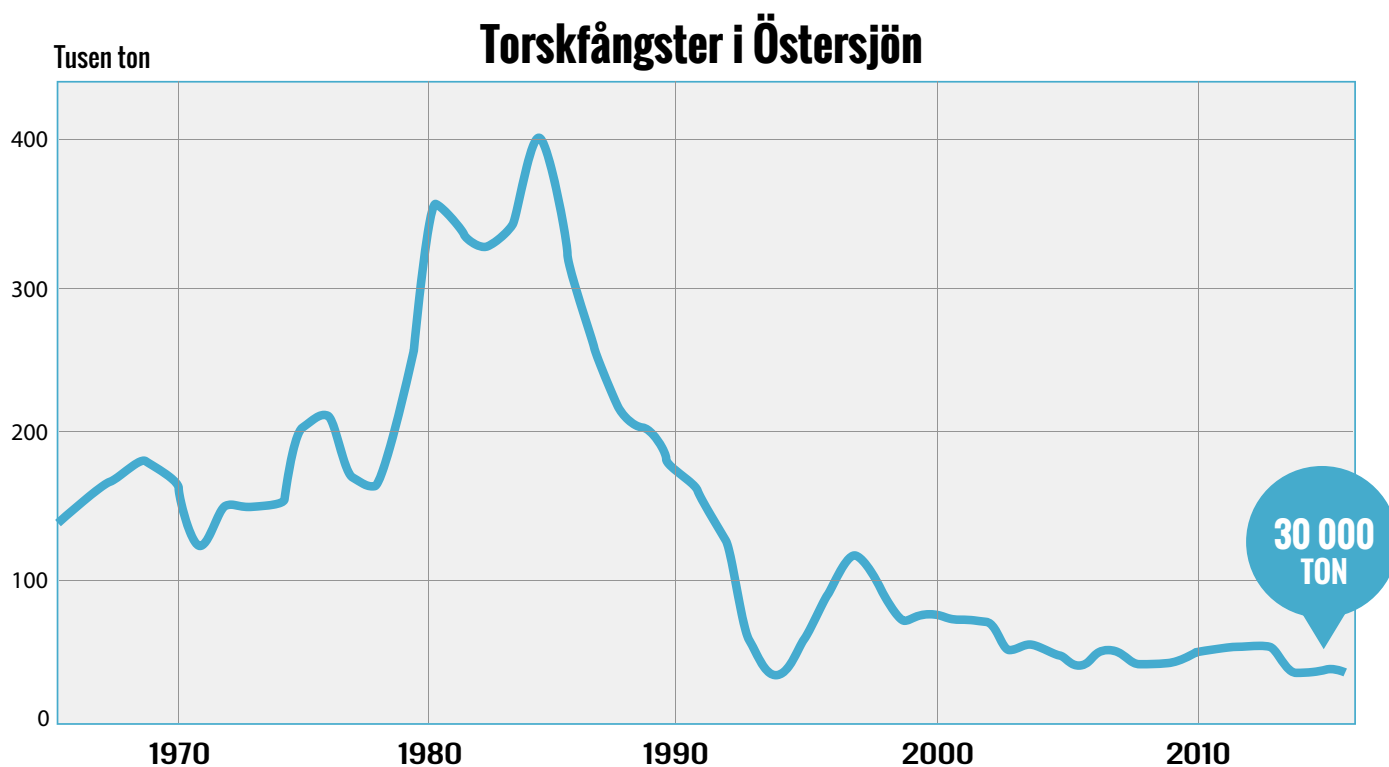

Historiskt låga fångster av torsk i Östersjön

Torsken är Östersjöns viktigaste rovfisk. Därför är ett livskraftigt torskbestånd av stor betydelse för ekologi och miljö. Östersjötorsken är genetiskt unik och kan inte ersättas av torsk från andra områden. Östersjötorsken borde också kunna vara en hållbar resurs som god matfisk. Den skulle kunna ge sysselsättning till yrkesfiskare, fiskhandlare och restauranger i kustsamhällen.

Fångsterna av östersjötorsk har varierat under åren, men har sedan mitten av 1990-talet varit ständigt sjunkande för att 2017 motsvara bara 10-15 procent av de årliga fångsterna under 1960-, 70- och 80-talet.

Från 1967 finns det data för det viktigaste, östra beståndet av östersjötorsk. Fångsterna ligger fram till 1978 mellan 100.000 och 200.000 ton årligen. Sedan ökade de, för att 1980 uppgå till 350.000 ton och stabilisera sig över 300.000 fram till toppnoteringen 400.000 ton 1984. Därefter sjönk fångsterna drastiskt och 1993 och 1994 fångades bara 50.000 ton, en minskning med nära 90 procent från toppåren tio år tidigare. I slutet av 1990-talet var fångsterna 100.000 för att sedan sjunka till 50.000 ton och de senaste åren fortsätta minska, ned till ca 30.000 ton. I år tycks fångsterna fortsätta minska med rekordlåga landningar.

De mycket stora fångsterna runt 1984 ska inte betraktas som ett normalår. En rad sammanfallande orsaker skapade sällsynt gynnsamma lek- och levnadsförhållanden för torsken.

Torskfisket regleras av EUs kvoter. Årets fångst ska överensstämma med den beslutade kvoten. Om kvoten överskrids har ett överfiske skett. När kvoterna underskrids innebär det att man inte kunnat fånga så mycket torsk som kvoten tillät, vilket tyder på att beståndet av fiskbar torsk i havet har överskattats. Efter fångsttopparna i mitten av 1980-talet underskreds kvoterna under flera år med nära 30 procent. Med undantag för några år i början av 2000-talet har kvoterna underskridits sedan 1995, de senaste fem åren med 30 till 50 procent.

Dessa siffror visar att kvoten regelmässigt satts högre än beståndet tål.

De kraftiga variationerna och den gradvisa minskningen förefaller ha försvårat både förvaltningen av torskbeståndet och diskussionen om det. Varje kvotminskning framställs som ett hot mot fiskets överlevnad, även om det på sikt blir ännu värre för fisket med för stora kvoter. Därför bortser man från alarmsignaler, trots att fångsterna har minskat till historiskt låga nivåer, som numera består

nästan uteslutande av magra småtorskar av litet ekonomiskt värde.

BalticSea2020 är övertygade om att den dominerande faktorn för de minskade torskbestånden i Östersjön är överfiske och att trålning som fiskemetod har en avgörande betydelse. Även andra orsaker till det minskande torskbeståndet diskuteras, som minskat saltvatteninflöde till Östersjön, övergödning, ökat antal sälar etc. Men oavsett

övriga faktorerers inverkan borde fokus riktas mot fiskets betydelse. Torskbeståndet i Östersjön har nått en så låg nivå att det krävs drastiska åtgärder.

Ett stopp för bottentrålning av torsk är en åtgärd, som skulle ge fler torskar möjlighet att växa sig stora, så att beståndet kan återhämta sig och förhoppningsvis börja sprida sig i hela Östersjön, till nytta för kustnära fiske och fritidsfiske.

Fullständiga tabeller över kvoter och fångster finns på sid 17 - 19 i denna länk:

<https://raddaostersjotorsken.se/wp-content/uploads/BS2020-siktsfrklaring-torsk-dec-2017-webb.pdf>